Lietas arhīva Nr. C-1023-18/19
Nr. C08011418
ECLI:LV:VRT:2018:0404.C08011418.3.S

**SPRIEDUMS**
**Latvijas Republikas vārdā**
Alūksnē, 2018.gada 4.aprīlī

Alūksnes rajona tiesa šādā sastāvā:
tiesnese I.Puriņa,
izskatīja rakstveida procesā civillietu /pers. A/ maza apmēra prasībā par uzturlīdzekļu piedziņu pret /pers. B/,

**konstatēja:**

2018.gada 7.februārī Alūksnes rajona tiesā saņemts prasītājas /pers. A/ prasības pieteikums pret atbildētāju /pers. B/ par uzturlīdzekļu piedziņu.

Pieteikumā norādīts, ka prasītāja ar Valkas novada bāriņtiesas 2017.gada 13.decembra lēmumu Nr.1-6/48 iecelta par /pers. C/ aizbildni un viņa vēlas piedzīt uzturlīdzekļus bērna /pers. C/ labā.

Prasība pamatota ar Civillikuma 177.panta pirmo, otro daļu, 179.panta pirmo, otro daļu.

Prasītāja lūdz tiesu:

- atcelt Valkas rajona tiesas spriedumu lietā Nr.C38023910 /pers. D/, personas kods /personas kods/, prasībā pret /pers. B/, personas kods /personas kods/, par uzturlīdzekļu piedziņu bērna /pers. C/, personas kods /personas kods/, uzturam (stājies spēkā 10.08.2010.);
- piedzīt no /pers. B/ uzturlīdzekļus par labu /pers. A/ par bērnu /pers. C/ līdz bērna pilngadībai.

Ar Alūksnes rajona tiesas tiesneses 2018.gada 9.februāra lēmumu prasības pieteikums pieņemts un ierosināta civillieta.

2018.gada 9.februārī atbildētājai tika nosūtīts prasības pieteikums, nosakot termiņu paskaidrojuma sniegšanai līdz 2018.gada 26.februārim (lietas 17.lapa).

Tiesas noteiktajā termiņā rakstveida paskaidrojums no atbildētājas nav saņemts.

No lietas 29.lapā esošās vairumā nodoto reģistrēto sūtījumu saraksta kopijas un lietas 31.lapā esošās izdrukas no www.pasts.lv redzams, ka atbildētājai adresētais sūtījums piegādāts 16.02.2018.

Ņemot vērā, ka lietas dalībnieki nav lūguši lietas iztiesāšanu tiesas sēdē, kā arī tiesa neuzskatīja par nepieciešamu lietu iztiesāt tiesas sēdē, pamatojoties uz Civilprocesa likuma 250.$^{25}$panta pirmo daļu, tiesa civillietu izskata rakstveida procesā.

2018.gada 28.februārī tiesa nosūtījusi pusēm paziņojumu par lietas izskatīšanu rakstveida procesā 2018.gada 4.aprīlī (lietas 28.lapa).

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 56.$^{1}$panta pirmās daļas 3.punktu, ja tiesas dokumenti piegādāti šā likuma 56.pantā noteiktajā kārtībā, izņemot tā devītajā daļā paredzēto gadījumu, uzskatāms, ka personai ir paziņots par tiesas sēdes vai procesuālās darbības laiku un vietu vai par attiecīgā dokumenta saturu un tiesas dokumenti ir izsniegti septītajā dienā no nosūtīšanas dienas, ja dokumenti nosūtīti ar pasta sūtījumu, bet otrā daļa paredz, ka, tas, ka tiesas dokumenti ir piegādāti uz fiziskās personas deklarētās dzīvesvietas adresi, deklarācijā norādīto papildu adresi, fiziskās personas norādīto adresi saziņai ar tiesu vai juridiskās personas juridisko adresi un no pasta tiek saņemta izziņa par sūtījuma izsniegšanu vai dokumenti tiek nosūtīti atpakaļ, pats par sevi neietekmē dokumentu paziņošanas faktu. Prezumpciju, ka dokumenti ir izsniegti septītajā dienā no to nosūtīšanas dienas, ja dokumenti nosūtīti ar pasta sūtījumu, vai trešajā dienā no nosūtīšanas dienas, ja dokumenti nosūtīti ar elektroniskā pasta sūtījumu vai paziņojot tiešsaistes sistēmā, adresāts var atspēkot, norādot uz objektīviem apstākļiem, kas neatkarīgi no viņa gribas bijuši par šķērsli dokumentu saņemšanai norādītajā adresē.

Tādēļ tiesa uzskata, ka atbildētāja par prasību ir informēta un lietu var izskatīt rakstveida procesā.

Pārbaudījusi rakstveida pierādījumus lietā, tiesa atzīst, ka prasība ir pamatota un apmierināma pilnībā sekojošu iemeslu dēļ.

No lietas 10.lapā esošās dzimšanas apliecības kopijas izriet, ka /pers. C/ dzimis /datums/. Kā viņa tēvs dzimšanas apliecībā norādīts /pers. D/, bet kā māte –atbildētāja /pers. B/.

No lietas 19.lapā esošās Valkas rajona tiesas 2010.gada 20.jūlija sprieduma lietā Nr.C38023910 kopijas redzams, ka apmierināta /pers. D/ prasība pret /pers. B/ par uzturlīdzekļu piedziņu, un no /pers. B/ par labu /pers. D/ piedzīti uzturlīdzekļi bērna /pers. C/ uzturam.

Ar 2012.gada 26.jūnija Valkas rajona tiesas spriedumu lietā Nr.C38017112 /pers. B/ atņemtas aizgādības tiesības uz bērnu /pers. C/ (sprieduma kopija lietas 20.-22.lapā).

Ar 2013.gada 3.decembra Valkas rajona tiesas spriedumu lietā Nr.C38032913 /pers. D/ atņemtas aizgādības tiesības uz bērnu /pers. C/ (sprieduma kopija lietas 23.-25.lapā).

No lietas 12.-13.lapā esošās Valkas novada bāriņtiesas 2017.gada 13.decembra lēmuma Nr.1-6-48 kopijas redzams, ka /pers. C/ nodibināta aizbildnība un prasītāja /pers. A/ iecelta par /pers. C/ aizbildni.

Lietas 14.lapā atrodas Uzturlīdzekļu garantiju fonda administrācijas 2018.gada 30.janvāra lēmums Nr.1-8/67829-1186 no kura redzams, ka /pers. A/ atteikta uzturlīdzekļu izmaksa bērna /pers. C/ uzturam mātes /pers. B/ vietā.

No lietas 11.lapā esošās Bejas pamatskolas 2018.gada 6.februāra izziņas Nr.1-25/18/9 redzams, ka /pers. C/ ir /Nosaukums/ pamatskolas Pamatizglītības programmas izglītojamais.

Saskaņā ar Civillikuma 252.pantu aizbildņi atvieto saviem aizbilstamajiem vecākus. Civillikuma 261.pantā noteikts, ka, izņemot gadījumus, kas paredzēti 221. un 260. pantā, nepilngadīgajam nav rīcības spējas, tādēļ viņu visos tiesiskos darījumos pārstāv aizbildnis.

Tiesa atzīst, ka šobrīd vairs nepastāv tiesisks pamats uzturlīdzekļu piedziņai par labu /pers. D/, jo viņam ar 2013.gada 3.decembra Valkas rajona tiesas spriedumu lietā Nr.C38032913 ir atņemtas aizgādības tiesības pār bērnu /pers. C/. Līdz ar to uzturlīdzekļi turpmāk piedzenami par labu prasītājai – /pers. C/ aizbildnei.

Saskaņā ar Civillikuma 179.pantu vecāku pienākums ir samērā ar viņu spējām un mantas stāvokli uzturēt bērnu. Šis pienākums gulstas uz tēvu un māti līdz laikam, kad bērns pats var sevi apgādāt. Strīdus par uzturlīdzekļiem bērnam izšķir tiesa. Pienākums gādāt par bērna uzturēšanu neizbeidzas, ja

bērns ir šķirts no ģimenes vai nedzīvo kopā ar vienu no vecākiem vai abiem vecākiem. Minimālo uzturlīdzekļu apmēru, kuru bērnam nodrošināt ir pienākums katram no vecākiem neatkarīgi no viņa spējām uzturēt bērnu un mantas stāvokļa, nosaka Ministru kabinets, ņemot vērā valstī noteikto minimālo mēnešalgu un bērna vecumu.

Civillikuma 177.panta trešajā daļā noteikts, ka bērna aprūpe nozīmē viņa uzturēšanu, t.i., ēdiena, apģērba, mājokļa un veselības aprūpes nodrošināšanu, bērna kopšanu un viņa izglītošanu un audzināšanu (garīgās un fiziskās attīstības nodrošināšana, pēc iespējas ievērojot viņa individualitāti, spējas un intereses un sagatavojot bērnu sabiedriski derīgam darbam).

Saskaņā ar Bērnu tiesību aizsardzības likuma 10.panta pirmo daļu bērnam ir tiesības uz tādiem dzīves apstākļiem un labvēlīgu sociālo vidi, kas nodrošina pilnvērtīgu fizisko un intelektuālo attīstību. Katram bērnam ir jāsaņem atbilstošs uzturs, apģērbs un pajumte.

Lietā nav strīda par to, ka /pers. C/ ir atbildētājas dēls un viņš ir nepilngadīgs. /pers. C/ ir pilni deviņi gadi.

No prasības pieteikumā norādītajiem apstākļiem un lietā esošajiem materiāliem izriet, ka nepilngadīgais /pers. C/ šobrīd atrodas prasītājas ikdienas aprūpē. Atbildētāja nedod līdzekļus sava dēla uzturam.

Prasītais piedzenamo uzturlīdzekļu apmērs atbilst Ministru kabineta noteiktajam minimālajam bērna uzturlīdzekļu apmēram.

Atbilstoši Ministru kabineta 2013.gada 15.janvāra noteikumiem Nr.37 "Noteikumi par minimālo uzturlīdzekļu apmēru bērniem", katra vecāka pienākums ir katru mēnesi nodrošināt saviem bērniem minimālos uzturlīdzekļus šādā apmērā: katram bērnam no viņa piedzimšanas līdz septiņu gadu vecuma sasniegšanai – 25% apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas, katram bērnam no septiņu gadu vecuma sasniegšanas līdz astoņpadsmit gadu vecuma sasniegšanai – 30% apmērā.

Saskaņā ar Ministru kabineta 2015.gada 24.novembra noteikumiem Nr.656 "Noteikumi par minimālās mēneša darba algas apmēru normālā darba laika ietvaros un minimālās stundas tarifa likmes aprēķināšanu" ar 2018.gada 1.janvāri minimālā mēneša darba alga ir noteikta 430 EUR.

Tādējādi, tiesa atzīst, ka atbildētājas pienākums, neatkarīgi no viņas spējām uzturēt bērnu un mantas stāvokļa, ir nodrošināt savam bērnam uzturlīdzekļus vismaz valstī noteiktajā minimālajā apmērā.

Līdz ar to no atbildētājas prasītājas labā piedzenami līdzekļi bērna uzturam līdz astoņpadsmit gadu vecuma sasniegšanai 30% apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas mēnesī.

Atbildētāja tiesai nav iesniegusi pierādījumus, par to, ka laikā kopš prasības pieteikuma iesniegšanas tiesā, tas ir, kopš 20178.gada 7.februāra ir devusi līdzekļus dēla uzturam. Līdz ar to uzturlīdzekļi no atbildētājas piedzenami, sākot ar prasības pieteikuma iesniegšanas dienu tiesā.

Ņemot vērā, ka minimālais uzturlīdzekļu apmērs ir saistīts ar Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas apmēru, nosakāms, ka mainoties Ministru kabineta noteiktajai minimālajai mēneša darba algai, mainās no atbildētājas piedzīto uzturlīdzekļu apmērs naudas izteiksmē.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 43.panta pirmās daļas 3.punktu prasītāja ir atbrīvota no tiesas izdevumu samaksas daļā par prasības pieteikumu par uzturlīdzekļu piedziņu.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 42.panta pirmo daļu – tiesas izdevumi, ja prasītājs no to samaksāšanas ir bijis atbrīvots, piespriežami no atbildētāja valsts ienākumos proporcionāli apmierinātajai prasījuma daļai. Līdz ar to no atbildētājas par labu valstij piedzenami tiesas izdevumi pēc Civilprocesa likuma 34.panta un 35.panta pirmās daļas 3.punkta noteiktajām likmēm.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 34.panta pirmās daļas 1.punkta a) apakšpunktu, valsts nodeva valsts labā ir aprēķināma 15% no uzturlīdzekļu gada summas. Atbilstoši Civilprocesa likuma 35.panta pirmās daļas 3.punktam, ar šo spriedumu piedzīto uzturlīdzekļu gada summa ir 1548 EUR [(30% no 430 EUR) x 12 mēneši].

Valsts nodeva ir 232,20 EUR [15% no 1548 EUR].

Ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi (Civilprocesa likuma 39.pants) ir 5,44 EUR (izziņa lietas 2.lapā).

Kopā valsts labā maksājami tiesas izdevumi 237,64 EUR apmērā.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma $204^{1}$.pantu – taisot spriedumu par naudas summas piedziņu, par mantas atdošanu natūrā, par personu un mantu izlikšanu no telpām un par tiesāšanās izdevumu piedziņu, tiesa nosaka termiņu sprieduma labprātīgai izpildei, izņemot gadījumus, kad spriedums izpildāms nekavējoties.

Pamatojoties uz minēto un saskaņā, Civilprocesa likuma 8., 97., 193., $204.^{1}$, $250.^{18}$ – $250.^{27}$, 415., $440.^{3}$ pantu, tiesa

**nosprieda:**

Apmierināt pilnībā /pers. A/ maza apmēra prasību par uzturlīdzekļu piedziņu pret /pers. B/.

Ar 2018.gada 7.februāri pārtraukt uzturlīdzekļu piedziņu no /pers. B/, personas kods /personas kods/, par labu /pers. D/, personas kods /personas kods/, dēla /pers. C/, personas kods /personas kods/, uzturam, kas piedzīti ar Valkas rajona tiesas 2010.gada 20.jūlija spriedumu civillietā Nr.C38023910 un atsaukt 2010.gada 10.augustā izdoto izpildu rakstu šajā lietā.

Piedzīt no /pers. B/, personas kods /personas kods/, deklarētā dzīvesvietas adrese: /adrese/, par labu /pers. A/, personas kods /personas kods/, deklarētā dzīvesvietas adrese: /adrese/, uzturlīdzekļus nepilngadīgā /pers. C/, dzimuša /datums/, personas kods /personas kods/, uzturam no prasības pieteikuma iesniegšanas dienas tiesā, t.i. no 2018.gada 7.februāra, līdz astoņpadsmit gadu vecuma sasniegšanai 30% (trīsdesmit procentu) apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas [30 % no 430 EUR (četri simti trīsdesmit *euro*) ir 129 EUR ( viens simts divdesmit deviņi *euro*) mēnesī].

Noteikt, ka mainoties Ministru kabineta noteiktajai minimālajai mēneša darba algai, mainās no /pers. B/ piedzīto uzturlīdzekļu apmērs naudas izteiksmē.

Piedzīt no /pers. B/, personas kods /personas kods/, deklarētā dzīvesvietas adrese: /adrese/, par labu valstij tiesas izdevumus kopā: 237,64 EUR (divi simti trīsdesmit septiņi *euro* 64 centi), tajā skaitā : valsts nodeva 232,20 EUR (divi simti trīsdesmit divi *euro* 20 centi), ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi 5,44 EUR (pieci *euro* 44 centi).

Valsts nodeva (232,20 EUR) jānomaksā: Valsts kase, reģ.Nr.90000050138, konts Nr.LV55 TREL 1060 1909 1120 0, saņēmēja banka: Valsts kase, bankas kods: TRELLV22, mērķis: valsts nodeva, civillieta C08011418.

Ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi (5,44 EUR) jānomaksā: Tiesu administrācija, reģ.Nr.90001672316, konts Nr.LV51 TREL 2190 4580 1900 0, saņēmēja banka: Valsts kase, bankas kods: TRELLV22, mērķis: kods 21499 (ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi), civillieta C08011418.

Uzdot /pers.B/kvīti par valsts nodevas un ar lietas izskatīšanu saistīto izdevumu samaksu iesniegt Vidzemes rajona tiesā (Alūksnē).

Noteikt sprieduma labprātīgas izpildes termiņu 10 (desmit) dienas no sprieduma likumīgā spēkā stāšanās dienas.

Spriedums sastādīts 2018.gada 4.aprīlī.

Spriedumu var pārsūdzēt apelācijas kārtībā Vidzemes apgabaltiesā 20 (divdesmit) dienu laikā no sprieduma sastādīšanas dienas, iesniedzot apelācijas sūdzību Vidzemes rajona tiesā.

Tiesnese I.Puriņa